

Protokoll 12/2025

fört vid Rådet till skydd för Stockholms skönhets
sammanträde måndagen den 6 oktober 2025 kl. 13:30-15:45,
Kanslilokalerna, Hantverkargatan 3H

Övriga närvarande

Inga Varg Ordförande
Leif Bolter
Katarina Borg Vice ordförande
Elisabet Jermsten
Desirée Johansson
Måns Lönnroth
Helena Nilsson Lannegren
Laila Reppen
Monica Hector Protokollförare
Fredrik Jöngren Handläggare
Pitchayan Buachoom Föredragande §7
Sarah Blake Elmvall Föredragande §8
Joel Berring Föredragande §9
Adam Hörnedal Föredragande §10

Justerare

Laila Reppen

Datum för justering

Paragraf

§§1-12

Protokollförare

Monica Hector

§ 1**Val av justerare samt dagordning****Beslut**

Valdes ledamot Laila Reppen att tillsammans med ordförande justera protokollet. Erinrades att protokollföraren Monica Hector tillika fungerade som rådets sekreterare vid sammanträdet. Beslöts uppta ärendena enligt dagordning.

§ 2**Nästa sammanträdesdag****Beslut**

Erinrades att Skönhetsrådets sammanträder måndag 20 oktober 2025, kl. 13.30.

§ 3**Protokoll från sammanträde 2025-09-22****Beslut**

Anmälades att protokoll från sammanträde 2025-09-22 justerats i vederbörlig ordning.

§ 4

Rådet: Protokollsutdrag från kommunfullmäktiges sammanträde 2025-09-22 §12. Valärende: valdes André Jacquet, Vänsterpartiet, till ledamot i Skönhetsrådet

SR 2025/207

Beslut

Erinrades att André Jacquet (V) invalts som ny ledamot i Skönhetsrådet fram till 2026-12-31.

Handlingar i ärendet

- SR 2025/207-1.3 Valärende KF 2025-09-22 vidimerat

§ 5**Rådet: Val till delegationsgrupp för ny ledamot****Beslut**

Bordlades ärendet.

§ 6**Anmälningar för kännedom****Anmälda handlingar**

- Byggnad på Strandvägen, svar med e-post
- (Signerad) Klensmeden 1 m.fl. förslag till detaljplan, 2023-17645
- (Signerad) Djurgården 1:38, Beckholmen, granskning 2
- (Signerad) Örnbergs industriområde, planärende på granskning för kv. Pincetten m.fl., 2019-05964
- Sophantering Kungsholmen, svar med e-post
- (Signerad) Spelbomskan 16, yttre ändring av bibliotek, ändrad fasadbelysning, byte av glas, byte av solskydd 2025-05095
- Sättra 2:1 del av och Bredäng 1:2 del av, underrättelse om granskningsutlåtande, 2022-00619
- (Signerad) Bäverstocken 1 m.fl., planärende på granskning, 2020-12583

§ 7**Harven 3, förslag till detaljplan, 2024–06301**

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Harven 3, förslag till detaljplan, 2024–06301. Pitchayan Buachoom, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2025/197

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan i föreliggande utformning.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag för fastigheten Harven 3 i syfte att möjliggöra en påbyggnad i två våningar för bostäder. Påbyggnaden ska vara indragen både från gaturum och gårdsrum samt anpassas till stadsrummet vad gäller utformning och gestaltning. Planförslaget innebär även att en del av gården höjs för att inrymma lokaler.

Underlaget redovisar den föreslagna påbyggnaden i förhållande till omgivande byggnader genom fasadelevationer från Södermannagatan respektive Gotlandsgatan, sektioner från intilliggande grannfastigheter saknas. Vad som inte framgår av handlingarna är därför att omgivande byggnader har sadeltak, vilket gör att takfoten snarare än den totala byggnadshöjden, är det som uppfattas från gatunivå och det som definierar gaturummet. Den föreslagna påbyggnaden skulle således genom sin form, höjd och läge i kvarterets hörn bli mycket dominant och avvikande i stadsbilden, trots den avtrappande formen.

Rådet erfor att den gällande planen rymmer en byggrätt på gården. I föreliggande planförslag prövas möjligheten att tillföra ett våningsplan på större delen av gårdsytan. Den sparade ytan ska då utgöra gård för de som nyttjar lokalerna medan de boende i huset får tillgång till gårdsytan som kan skapas på gårdstillbyggnadens tak. Det utrymme som skapas minskar gårdsrummets vistelsevärden drastiskt enligt rådets uppfattning. Tillbyggnaden kommer även i högsta grad påverka grannfastigheten Harven 4 negativt då gårdsrummet visuellt minskas till något som kan upplevas som ett schakt. Rådet ställde sig vidare tveksamt till möjligheten att få till en så lummig och grön bostadsgård på bjälklaget som underlaget vill ge sken av.

Enligt rådets uppfattning bör således byggrätten för en tillbyggnad på gården släckas i den nya planen, vilket stadsbyggnadskontoret bör ställa som villkor för ändring av gällande detaljplan. Skönhetsrådets slutsats var vidare att en påbyggnad är möjlig om den utförs i ett plan, dvs. att den nuvarande takvåningen innehållande tvättstuga, teknikutrymmen m.m. ersätts med ett våningsplan innehållande bostäder. Då byggnaden med föreliggande förslag skulle få en mycket förändrad karaktär saknas, enligt rådet, motiv för de utformningsbestämmelser som föreslås.

Rådet noterade att stadsbyggnadskontoret under senare tid återkommande presenterar utformnings- och varsamhetsbestämmelser för byggnader där själva planförslaget i sig innebär förändringar av byggnadens karaktär. Enligt rådets uppfattning saknar sådana bestämmelser relevans när byggnadens ursprungliga karaktär förändras markant. I föreliggande ärende byter huset gestaltning när det höjs med två våningsplan samt bottenvåningens utformning ändras med föreslagna entré- och fönsterpartier.

Handlingar i ärendet

- SR 2025/197-2 Samrådsbrev
- SR 2025/197-3 Planbeskrivning, samråd
- SR 2025/197-4 Plankarta samråd

- SR 2025/197-5 PM - Kulturvärden
- SR 2025/197-6 Solstudie
- SR 2025/197-7 Dagvatten PM
- SR 2025/197-8 Översiktlig miljöteknisk undersökning
Luftmiljö

§ 8

Elisabet 4 och 18 m.fl., förslag till detaljplan, 2023-02108

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Elisabet 4 och 18 m.fl., förslag till detaljplan, 2023-02108. Sarah Blake Elmvall, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2025/201

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran om täthet och exploateringsgrad, parkeringslösning och lokalgatans gestaltning.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Planförslaget syftar till att möjliggöra för sammanbyggda eller friliggande småhus på fastigheterna Elisabet 4 och 18 i Sundby. Huvudinriktningen för planförslaget är parhus och sju stycken sådana möjliggörs inom planområdet. Planförslaget innebär att två befintliga villor rivs. På den trädbevuxna kullen som ligger mitt i planområdet planeras för en gemensam gård med ytor för lek, mötesplatser och sittplatser. Så många träd som möjligt på kullen sparas för att behålla kopplingen till den gröna korridor som sträcker sig söderut genom villabebyggelsen. En enkelriktad gata uppförs på kvartersmark med infart från Herdevägen och utfart mot Stackvägen. Planförslaget innehåller 14 bostäder och möjliggör 16 privata parkeringsplatser på kvartersmark.

Enligt Skönhetsrådets mening är platsen möjlig att förtäta och förslaget har i grunden många goda kvalitéer. Rådet uppskattade idén om att värna grönskan och lösningen med gata på kvartersmark. Däremot upplevde rådet att det i planförslaget finns en överdriven täthet och en för stor exploateringsgrad för att kunna försäkra sig om att den grönska som sparas ska kunna bestå. I synnerhet den centrala grönytan, men även grönskan ut mot gatorna behöver större ytor och de mer prominenta träden bör skyddas i planen.

Tätheten gör sig också påmind när det kommer till de små gränderna mellan husen, en idé som rådet uppskattade, men där rådet ansåg att det blir för trångt. Avståndet mellan husen behöver ökas. Slutsatsen blir således att något eller några enstaka hus behöver tas bort.

Skönhetsrådet ansåg att parkeringslösningen måste gå mot ett lägre p-tal. Förslagsvis utformas parkeringen så att det inte uppfattas som att varje hushåll har en dedicerad parkeringsplats. Besöksparkeringen intill den centrala grönytan bör utgå. Rådet förordade att gatan och parkeringsytan ska vara grusad eller få någon annan permeabel beläggning för att underlätta vattenavrinningen.

Skönhetsrådet uppskattade en detaljplan som ger viss frihet, men som också bevarar kvalitéerna som gör att det inte bara blir två stora och för villaområdet avvikande huskroppar.

Handlingar i ärendet

- SR 2025/201-2 Samrådsbrev
- SR 2025/201-3 Planbeskrivning samråd
- SR 2025/201-4 Plankarta samråd
- SR 2025/201-5 Dagvatten- och skyfallsutredning
- SR 2025/201-6 Trafikbuller- och vibrationsutredning

§ 9

Hjulmakaren 2, förslag till detaljplan, 2023-15045

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Hjulmakaren 2, förslag till detaljplan, 2023-15045. Joel Berring, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2025/198

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran om fasadgestaltningen.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Planförslaget syftar till att möjliggöra rivning av ett tekniskt uttjänt parkeringshus och uppförande av en ny byggnad för lagerhotell med

integrerad elnätsstation. Den nya byggnaden placeras i huvudsak i dagens läge, blir cirka två våningar högre än nuvarande byggnad och föreslås uppföras sammanbyggd med grannfastigheten Hjulmakaren 1 för att bibehålla en bullerdämpande funktion mot E4/E20 Södertäljevägen.

Skönhetsrådet ansåg att det befintliga parkeringshuset har kvaliteter men kan acceptera en rivning. Rådet såg dock gärna att stadsbyggnadskontoret låter undersöka om stommen i byggnaden går att återanvända för att på så sätt minska projektets klimatpåverkan. Även om rådet kan acceptera en rivning i detta fall var det rådets uppfattning att stadsmuseet alltid bör få i uppdrag att klassificera ett byggnadsverk inför planändringar om sådan saknas och att dokumentationen sedan ingår i beslutsunderlaget. Detta för att det ska vara möjligt att göra en konsekvensanalys av de åtgärder som föreslås. De befintliga träden mot gatan ger gatan en småskalig karaktär och de bör i möjligaste mån sparas. Om detta inte är möjligt bör de ersättas med träd av samma art och storlek.

Rådet ställde sig i stort sett positivt till gestaltungsförslaget men med en så stor volym i ett exponerat läge ansåg rådet det viktigt att säkerställa att fasaden, även om det sker med små medel och få material, gestaltas så att den får en variation i uttrycket som går att uppfatta även på håll. Rådet förutsatte att stadsbyggnadskontoret i bygglovsskedet kommer att kräva att sökande presenterar mockup:er av fasadpartierna inför beslut i ärendet. Skönhetsrådet önskade vidare att stadsbyggnadskontoret noterar att rådet önskar bygglovets på remiss när detta blir aktuellt.

Handlingar i ärendet

- SR 2025/198-2 Samrådsbrev
- SR 2025/198-3 Planbeskrivning samråd
- SR 2025/198-4 Plankarta samråd
- SR 2025/198-5 Illustrationsmaterial bebyggelseförslag
- SR 2025/198-6 Dagvatten och skyfall
- SR 2025/198-7 Parkeringsutredning
- SR 2025/198-8 Riskanalys
- SR 2025/198-9 Markmiljö
- SR 2025/198-10 Luftkvalitetsutredning

§ 10

Alvik 1:1 m.fl. vid Tranebergsvägen, förslag till detaljplan för del av, 2022-04626

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Alvik 1:1 m.fl. vid

Tranebergsvägen, förslag till detaljplan för del av, 2022-04626. Adam Hörnedal, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2025/202

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett förslag till detaljplan vars syfte är att tillföra två lamellhus i en sammanhållen fyravåningsskala med totalt cirka 60 bostäder, varav sex LSS-bostäder samt en lokal för centrumändamål. En ny transformatorstation föreslås till motsatt sida Tranebergsvägen som ersätter en befintlig station där ett av de nya lamellhusen föreslås ligga. Förslaget möjliggör också fortsatta kopplingar till det bakomliggande naturområdet.

Skönhetsrådet ansåg förvisso att förslaget på ett acceptabelt sätt förhåller sig till den omkringliggande bebyggelsen ur ett gestaltungs-perspektiv, men att platsen är olämplig att bebygga. Ett förverkligande av den föreslagna planen skulle innebära schaktning av orörda bergknallar i ett grönområde som oåterkalleligen skulle förstöras. Boendemiljön i lägenheterna som möter en utschaktad bergvägg blir dessutom sällan bra.

Det aktuella grönområdet, väl inplanerat i Tranebergsområdets lamellhusbebyggelse, är idag välanvänt som lekområde och fungerar som en förlängning av den intilliggande Alviksskolans skolgård. Området har också en funktion som genväg till och från skolan för elever och personal. De föreslagna förgårdarna kan på intet sätt kompensera för den förlorade naturmark med grönska som planen skulle innebära.

Rådet erfor att det pågår ett planeringsarbete för nya bostäder vid Brommadepån. Förutom ovanstående skäl är det dessutom olyckligt att teckna in ett i hög grad använt grönområde med höga vistelsevärden som också kan bli en resurs för de boende i det nya området. Sammanfattningsvis ansåg rådet således att det finns starka skäl att avstyrka detaljplaneförslaget.

Föreliggande förslag aktualiserar två generella frågor som Skönhetsrådet ville uppmärksamma. Det ena är att förtätningar i lamellhusområden ofta leder till ny bebyggelse som är mycket bredare än befintliga smalhus. De nya husen blir till en egen sort

som avviker i annars renodlade områden. Det andra är att det i underlagen till nya detaljplaner nästan uteslutande är de ekologiska värdena i grönområden som beskrivs. Ett grönområdes betydelse för de kringboende, vistelsevärdet och hur de används är också av stor betydelse. Rådet ansåg att även dessa värden måste beskrivas i planunderlagen.

Handlingar i ärendet

- SR 2025/202-2 Samrådsbrev
- SR 2025/202-3 Planbeskrivning samråd
- SR 2025/202-4 Plankarta samråd
- SR 2025/202-5 Illustrationsbilaga
- SR 2025/202-6 Naturvärdesinventering
- SR 2025/202-7 Trafik- och depåbullerutredning
- SR 2025/202-8 Dagvattenutredning

§ 11**Majroskogens naturreservat, inbjudan till samråd, 2024-07968****Upptogs till behandling ärendet Majroskogens naturreservat, inbjudan till samråd, 2024-07968.**

SR 2025/205

Beslut

Bordlades ärendet.

Handlingar i ärendet

- SR 2025/205-1.3 Förslag skötselplan Majroskogens naturreservat
- SR 2025/205-1.4 Förslag till beslut Majroskogens naturreservat

§ 12**Övriga frågor****Beslut**

Beslöt rådet att vid ett kommande sammanträde ta upp frågan för diskussion.

Sammanfattning av ärendet

Rådet lyfte frågan om att stadsbyggnadskontoret i planärenden där berörd fastighet inte klassificerats bör införa ett standardförfarande som innebär att stadsmuseet alltid får uppdraget att utföra en bedömning av bebyggelsens värde. Detta skulle också vara ett sätt att kontinuerligt uppdatera klassificeringskartan.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Laila Maria,Reppen	2025-10-09
Monica Christina,Hector	2025-10-09
Inga Margareta,Varg	2025-10-09